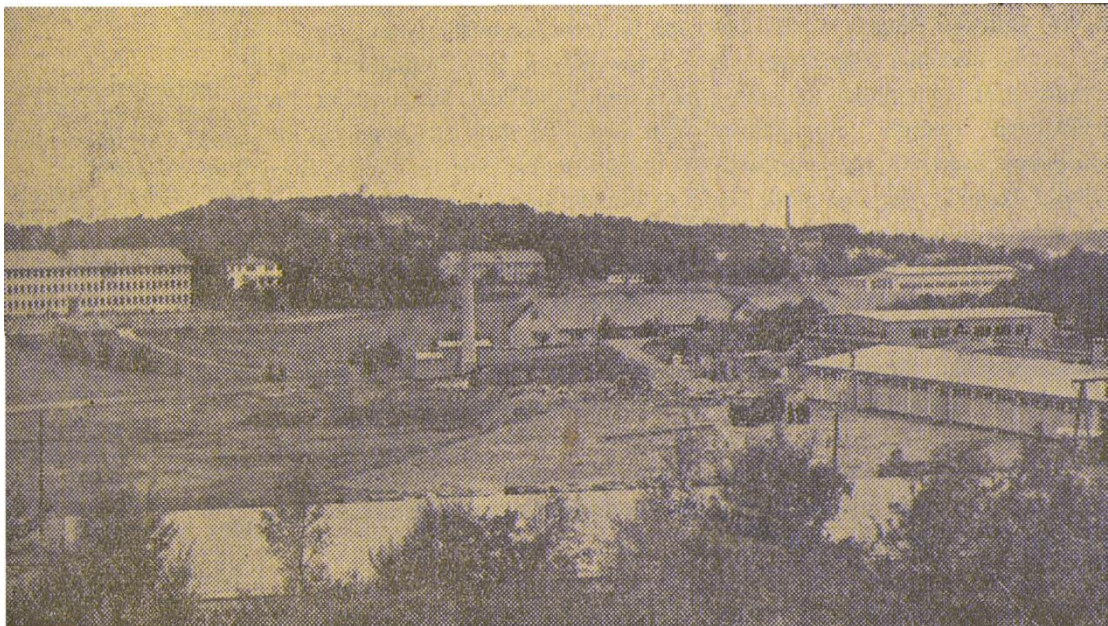

GT 1945-09-27

9 milj. Gör Kåringbergets by till stor militärstad.

KA 4, landets senaste och modernaste regemente, invigs idag.

Totalvy över en del av regementet i Kåringbergets dalsänka

Matsedeln studeras innan mannarna kliva in i den lyxhotelliknande

"restaurangen"

Kungl. Älvsborgs kustartilleriregemente drages i dag inför offentlighetens ljus. Vad som hittills sagts om regementet mellan Stadsgränsen och Långedrag har varit tillräckligt föga upplysande för att ge allmänheten en mycket dimmig uppfattning om resultatet av riksdagens beslut 1942. I dag skall man emellertid låta täckelset falla, och översten och regementschefen K. R. Kolmodin ämnar blotta hela härligheten för de inbjudnas ögon, KA 4, som regementet i korthet kallas, är en direkt biprodukt, fastän en fin sådan, av de gångna årens förstärkta försvarsberedskap. Västkusten behövde ett starkt kustförsvar, inte minst när tyskarna i långa kolonner ströko förbi Vinga fyr och man inte visste om stöten skulle sättas in mot någon punkt på västkusten, framför allt Göteborg. 1942 års riksdag beslöt då att i princip anslå cirka 9 miljoner kronor till ett kustartilleriregemente med placering vid Käringberget, ett stenkast från Långedrag. Det blev *Käringbergets by*, som fick stryka på foten, och här har man alltså i dalsänkan mellan Käringbergets station ner till Göta älv tagit 35 hektar mark i anspråk för landets nyaste kustartilleriregemente. Ett tiotal villor evakuerades och förvandlades till officers- och underofficersbostäder. och på den återstående marken har man låtit regementet med kaserner, kanslibyggnad, pjäshall, garage etc. växa upp. Av den forna byn med 100-åriga lotsstugor har det blivit en militärstad. som i väster gränsar till Oscar II:s fort (byggt 1903-1907 och vid det här laget något antikverat) och i öster sammanhänger med Nya Varvet. I norr flyter älven bred och föga badinbjudande och i söder sträcker sig spårvagnslinjen Göteborg - Långedrag.

Vad överste Kolmodin i dag kan visa i gamla Käringbergets by är en stor och ståtlig men till det yttre spartansk och ämbetsliknande kanslibyggnad på Eckrans gamla gård, fem kompanikaserner, matinrättning, marketenteri (båda med utsikt över älven), förråd, garage, serviceverkstad, officers- och underofficersmässar (i gamla f. d privatvillor), mätningshallar etc. Vad översten däremot inte är i tillfälle att visa just nu är de ytterligare tre kaserner som äro under uppförande,

den idrottsplats, som planeras med ena långsidan mot Göta älv, sporthallen, som blir andra etappen i femårsplanen och är ett arbetsobjekt vid en eventuellt inträffad arbetslöshetsperiod samt sjukhus. Hälsovården bedrivs för närvarande i en del av en kasern. Utom det statliga programmet har man planerat ett fritidshem av god svensk militärstandard, men än har man en bit kvar innan man kommer upp i beräknade 175.000 kr. Byggnadstillstånd har dock begärts och när sådant inhämtas tror man kunna gräva grunden

Den nya militärstaden inrymmer inte direkt några hemligheter. Man har byggt efter solid utredning av marinförvaltningen med spridda ksserner tagit vara på de möjligheter i naturen, som krävas i ett estetiskt och militärt avseende och i övrigt lärt av de misstag som tidigare gjorts vid andra militäretablisement.

Kasernbyggnaderna äro uppförda i gult tegel vilket går igen i de långa korridorerna inomhus. Varje byggnad är avsedd för 100 man, sex på varje logoment, men när man som nu har en hel årsklass inne, måste ovannämnda siffror fördubblas. Trångt blir det ändå inte. Till den komfort och trevnad regementet bjuder på kan nämnas en bytescentral i en av kasernerna. Där kan en värnpliktig, som anser att han i kronans kläder ser ut som en slashas, prova ut en skjorta eller ett par byxor som passar till honom och till ingen annan . En kustartillerist vid KA 4 skall inte behöva se ut *som* en herre på maskerad, när han kommer in till stan. Ett kustartilleriregemente med garage ansågs förr vara otänkbart, men då ett sådant regemente numera uppsätter även motoriserade förband att kunna tillfredsställa det oundgängliga kravet på rörlighet utgöra garagebyggnaderna inom kasernområdet bara ett helt naturligt komplement till bebyggelsen i övrigt. Här finns både varm- och kallgarage, fyra kanonförråd, i vars dörröppningar man skymtar 21-centimeters kanoner, direkt levererade från Skodasverken i Tjeckoslovakien mitt under brinnande krig samt de nättare men mindre effektiva 10,5-centimeters. Inom kasernområdet inrymmes naturligtvis också artilleriserviceverkstad, vaktbyggnad med arrestlokaler etc.

Trivseln på ett regemente beror till stor del på den miljö i vilken maten

serveras och på de anrättningar som bjudas. I det fallet tycks det inte vara någon fara för regementets anseende. I matsalen kan man ta emot 600 tvångskommenderade gäster, som kunna trivas lika bra som om de betalade för maten. Stora ljusa fönster med utsikt som från en första klassens krog göra ett dominerande intryck. Maten anses vällagad, ingen behöver gå hungrig från borden.

Ett särskilt kapitel kunde man också ägna de utrymmen, som ställas till personalens förfogande på fritiden. I ett par kaserner har en göteborgskonstnär fått fria händer, till glädje för dem som tvingas vistas där, En underofficersmäss, som vi tittat på i en gammal f. d. men numera moderniserad lotsstuga, skulle kunna komma varje underofficer i landet att söka överföring till kustartilleriet m med adress till KA 4.

Till trevnaden hör också att KA 4 så länge är utan fängelsestaket. Det är inte ens avgjort, om man skall ha något sådant. Utmed älven går nämligen den gamla »kärleksstigen» från Carnegies sockerbruk, och den tänker man inte skära av vid KA 4. Följden blir förmodligen, att hela etablissemanget blir utan inhägnad. Det finns kanske andra sätt att reglera dörrarna för »bommare».

KA 4 släpar inga urgamla traditioner med sig i bagaget även om det inte är första gången ett kustartilleriregemente anknytes till Göteborg. Redan 1906 var Älvsborgs kustartilleriregemente en avdelning av Karlskrona kustartilleriregemente. I januari 1915 tillkom dock Kungl. Älvsborgs kustartillerikår som ett detachement för utbildning av kustartillerister. Detta ägde bestånd till 1925 och försvann i samband med den nya försvarsreformen. I stället lämnade man i Göteborg kvar ett minimalt detachement med enda uppgiften att på ett lämpligt sätt vårda den upplagda materielen. Ingen utbildning förekom heller förrän i samband med andra världskrigets utbrott, då man hastigt skapade ett beredskapsdetachement. Detta vidgades mer och mer och blev så småningom tillräckligt stort för att man skulle kunna upprätta Älvsborgs kustartilleriregemente som fredsgrund för det fältregemente, vilket de facto redan hade uppstått. En logisk följd av detta blev det beslut 1942 års riksdag fattade.

Vid invigningen av regementet idag kommer ett stort antal militära och civila gäster att delta. Överste Kolmodin tar emot regementet på uppställningsplatsen nere vid älven kl 3.45 em. Det blir parad för fanan, korum och överlämnande av regementet till chefen för marinen. Såväl officerare som underofficerare ge efter rundvandring på regementet middag för sina gäster medan manskapet får extraförplägnad i sin matsal. På kvällen ordnas dans för manskapet i matsalen till musik av regementets fritidsorkester. Den slutar vid midnatt, men alla ha permission till kl. 2 på natten. Tidigare på dagen har hela regementet ätit lunch gemensamt, vid vilken även inspektören för kustartilleriet, general Åström, skall närvara.

Bland de inbjudna gästerna märkas chefen för marinen, chefen för marinförvaltningen, representanter för Göteborgs stad och län, de militära cheferna i Göteborg, representanter för handel, industri och sjöfart m fl.